A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2004. december 15. *

A C-272/03. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesfinanzhof (Németország) a Bírósághoz 2003. június 24-én érkezett, 2003. május 13-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Hauptzollamt Neubrandenburg**

és

Jens Christian Siig, tevékenységét az „Internationale" Export-Import nevű vállalkozása útján végezve,

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, C. Gulmann és R. Schintgen (előadó) bírák,

* Az eljárás nyelve: német.

főtanácsnok: A. Tizzano,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

— J. Christian Siig képviseletében F. Bähring Rechtsanwalt,

— az olasz kormány képviseletében J. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. de Bellis avvocato dello Stato,

— az Európai Közösségek Bizottságának képviseletében J. C. Schieferer, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.;

magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o., a továbbiakban: a végrehajtási rendelet) 670. cikke p) pontjának és 718. cikke (3) bekezdése d) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 A kérelmet a tevékenységét az „Internationale Transport" Export-Import nevű vállalkozás keretében végző J. Christian Siig (a továbbiakban: J. Christian Siig) és a Hauptzollamt Neubrandenburg (Neubrandenburgi Fővámhivatal, a továbbiakban: Hauptzollamt) között behozatali vám és hozzáadottérték-adó (a továbbiakban: HÉA) beszedése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

3 A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: a Vámkódex) 137. cikke ekként rendelkezik:

„Az ideiglenes behozatali eljárás lehetővé teszi — teljes vagy részleges behozatali vámok alóli mentesség mellett, és anélkül, hogy kereskedelempolitikai intézkedések hatálya alá tartoznának — az újrakivitelre szánt nem közösségi áru felhasználását a Közösség vámterületén anélkül, hogy a használat miatti szokásos értékcsökkenést kivéve bármilyen változáson mennének keresztül."

4 A Vámkódex 141. cikke szerint:

„A bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni azt az esetet és azokat a külön feltételeket, amikor az ideiglenes behozatali eljárást teljes behozatali vámmentességgel együtt lehet alkalmazni."

5 A Vámkódex 204. cikke (1) bekezdésének rendelkezései szerint:

„A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

a) behozatalivám-köteles áru vonatkozásában, annak átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljárás alkalmazásából származó kötelezettségek valamelyikének nem teljesítése miatt; vagy

b) az árunak az ez alá az eljárás alá vonására vagy az áru meghatározott célra történő felhasználása alapján csökkentett vagy nulla behozatali vámtétel megadására vonatkozó feltétel nem teljesítése alapján,

a 203. cikkben említett eseteken kívül, kivéve, ha megállapítják, hogy e mulasztások nincsenek jelentős hatással a szóban forgó átmeneti megőrzés vagy vámeljárás helyes lefolytatására."

6 A Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének értelmében:

„A behozatali vagy kiviteli vámokat a 236., 237. és 238. cikkben említett helyzetektől eltérő más olyan helyzetekben is [vissza] lehet fizetni vagy el lehet engedni:

— amelyeket a bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni,

— amelyek olyan körülményekből adódnak, amelyeket nem az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság okozott. A bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni azokat a helyzeteket, amelyekben ez a rendelkezés alkalmazható, és azokat az eljárásokat, amelyeket ennek érdekében követni kell. A visszafizetés vagy elengedés különleges feltételekhez köthető."

7 A végrehajtási rendelet 670. cikke ekként rendelkezik:

„E fejezet alkalmazásában:

[...]

e) *kereskedelmi célú felhasználás*: a szállítóeszközöknek térítés ellenében személyszállításra, illetve akár térítés ellenében, akár a nélkül ipari vagy kereskedelmi áruszállításra való felhasználása;

[...]

p) *belső forgalom*: a Közösség vámterületén belül felvett személyek vagy berakodott áruk fuvarozása, ha ezen a területen belül szállnak ki, illetve rakják ki azokat."

8 A végrehajtási rendelet 718. cikke szerint:

„(1) Az ideiglenes behozatali eljárást alkalmazni kell a kereskedelmi célra használt közúti járművekre.

(2) E cikk alkalmazásában járműnek minősül valamennyi közúti jármű és ahhoz csatlakoztatható pótkocsi.

(3) A (4) bekezdés sérelme nélkül, az (1) bekezdésben említett ideiglenes behozatali eljárás alapján történő beléptetés csak akkor engedélyezhető, ha a járművet:

[...]

d) kizárólag olyan szállítások alkalmával használják, amelyek a Közösség vámterületén kívül kezdődnek vagy ott végződnek.

[...]

(5) Az (1) bekezdésben említett járművek a (3) bekezdésben foglalt feltételek teljesítése esetén a Közösség vámterületén tartózkodhatnak az azon műveletek elvégzéséhez szükséges ideig, amelyekhez az ideiglenes behozatalt kérelmezték, pl. utasok szállítása, felvétele, kiszállítása, áru be- és kirakodása, fuvarozás és karbantartási munkálatok.

[...]

(7) A (3) bekezdéstől eltérve:

[...]

c) a kereskedelmi célt szolgáló járművek a belföldi forgalomban akkor használhatók, ha a fuvarozás terén hatályos — különösen a belépéssel és az üzemeltetéssel kapcsolatos — rendelkezések így rendelkeznek."

Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

9 J. Christian Siig, aki egyéni vállalkozóként Lengyelországban fuvarozással foglalkozó vállalkozást működtet, három közúti vontatóval rendelkezik. A Bundesministerium für Verkehr, Bau- und Wohnungswesen (a német Közlekedési, Építésügyi és Lakásügyi Szövetségi Minisztérium) 2000. május 25-én engedélyt adott J. Christian Siig részére a Németországból Lengyelországba történő nemzetközi áruszállításra, valamint a GWN 3247 lengyel forgalmi rendszámmal rendelkező vontatónak Németország területén való áthaladására. Az engedély a belépés napjaként 2000. június 4-ét, a kirakodás helyeként a dániai Viborgot, a visszatérés útjának napjaként 2000. június 6-át és a kirakodás helyeként Lengyelországot határozta meg.

10 A fenti vontató a VB 4064 lengyel forgalmi rendszámú nyerges pótkocsival együtt 2000. június 4-én lépett be a Közösség vámterületére. Az áru rendeltetési helye egy dániai székhelyű vevő telephelye volt. Az áru kirakodását követően, 2000. június 6-án, Flensburgban (Németország) a nyerges pótkocsiba egy varsói (Lengyelország) székhelyű társaság részére szállítandó árut rakodtak be. 2000. június 7-én a nyerges pótkocsi a penkuni (Németország) Agroservice társaság telkén parkolt, és a GWN 3247 lengyel forgalmi rendszámú vontató a nyerges pótkocsi nélkül elhagyta a Közösség vámterületét Lengyelország felé. 2000. június 8-án egy másik, SML 3525 lengyel forgalmi rendszámú vontató lépett be a Közösség vámterületére. E vontató ment a nyerges pótkocsiért, és azt 2000. június 9-én az eberswaldei (Németország) vámhivatalon keresztül Varsóba szállította, amely 2000. július 12-én érkezett meg a címzetthez.

11 Az adókivetésről szóló, 2000. augusztus 18-i határozatával a GWN 3247 lengyel forgalmi rendszámú vontató rakományának értékbecslése alapján a Hauptzollamt 2000. június 7-én Németország területén megvalósított áruszállítás címén

2 240 DEM vám és 2 598,40 DEM behozatal után fizetendő forgalmi adó megfizetését követelte J. Christian Siigtől. Mivel az adókivetésről szóló határozat elleni panaszát elutasították, J. Christian Siig keresetet nyújtott be a Finanzgerichthez (Németország). A Finanzgericht azzal az indokkal adott helyt keresetének, hogy J. Christian Siig nem sértette meg az ideiglenes behozatali eljárásból eredő kötelezettségeit azzal, hogy az eljárás alá vont vontató és nyerges pótkocsi a Közösség vámterületét nem együtt hagyta el.

12 A Finanzgericht szerint J. Christian Siig tiszteletben tartotta a végrehajtási rendelet 718. cikke (3) bekezdése d) pontjának rendelkezéseit, mivel a szóban forgó tevékenység törvényességének megítélése körében a döntő elem azon áruszállítás, amelyhez a szállítóeszközt használták. Ugyanis a végrehajtási rendelet 670. cikke p) pontjának megfelelően belső forgalomnak minősül a Közösség vámterületén belül berakodott áruk fuvarozása, ha azok kirakodására ugyanezen a területen belül kerül sor. Márpedig a vontatót a nyerges pótkocsival együtt egyfelől a Közösség vámterületén kívül kezdődött és azon belül végződött szállítás, másfelől e területen kezdődött és azon kívül végződött szállítás megvalósításához használták fel. Az a körülmény, hogy a nyerges pótkocsi két napig a penkuni telken parkolt, csak rövid időre szakította meg az ideiglenes behozatali eljárást.

13 A Hauptzollamt felülvizsgálati kérelmet nyújtott be e határozat ellen, amelyben azt állította, hogy ellentétben a Finanzgericht álláspontjával, e körben a döntő körülmény nem az áru végső célja, hanem a ténylegesen használt szállítási eszköz. A vontató rakománya kirakodásának módját a vontató egyedi kialakítása határozza meg: a nyerges pótkocsiból vagy kirakodnak, vagy az abban lévő árukkal együtt lecsatolják azt. Az igaz, hogy a jelen esetben csak a nyerges pótkocsit illetően szakadt meg a szállítás. Azonban Penkunban a vontató rakományának kirakodása történt,

így annak felhasználására a végrehajtási rendelet 718. cikke (3) bekezdésének d) pontja megsértésével került sor.

14 Mivel úgy ítélte meg, hogy az előtte folyamatban lévő eljárás a végrehajtási rendelet értelmezését teszi szükségessé, a Bundesfinanzhof akként határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé.

„A [végrehajtási] rendelet 718. cikke (3) bekezdése d) pontjának és 670. cikke p) pontjának rendelkezései együttesen akként értelmezendők-e, hogy ezek alapján tilos a közösségi vámterületen kívüli forgalmi rendszámú közúti vontatónak a célból történő használata, hogy azzal egy nyerges pótkocsit a Közösség vámterületén belül található egyik helyről — ahol azt áruval rakják meg — a Közösség vámterületén belül található olyan másik helyre szállítsanak, ahol az kizárólag azért parkol, hogy később egy másik közúti vontatóval a Közösség vámterületén kívül letelepedett címzett részére elszállítsák?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

15 A kérdés megválaszolása érdekében indokolt kiemelni, hogy először is a végrehajtási rendelet 718. cikke (3) bekezdésének d) pontja az „Ideiglenes behozatali eljárás" című 5. fejezet „Szállítóeszközök ideiglenes behozatala" című 3. szakasza „Teljes vámmentességgel járó ideiglenes behozatal esetei és feltételei" elnevezésű 1. alszakaszának „Közúti szállítóeszközök" című a) pontja alatt található, míg a rendelet

670. cikkének p) pontja az 5. fejezet „Általános rendelkezések" című 1. szakasza alatt foglal helyet.

16 Ebből következően a végrehajtási rendelet 718. cikkét a rendelet 670. cikkéhez képest különös rendelkezésnek (*lex specialis*) kell tekinteni, így ez alkalmazandó az utóbbi helyett olyan helyzetekben, amelyekről a különös rendelkezés konkrétan rendelkezik, így pl. az ideiglenes behozatali eljárásnak a jelen esetben érintett közlekedési eszközre való alkalmazása esetén.

17 Szükséges emlékeztetni továbbá arra, hogy a végrehajtási rendelet 718. cikke (3) bekezdésének d) pontja akként rendelkezik, hogy a szállítási eszköz ideiglenes behozatali eljárás alá vonásához az szükséges, hogy azt kizárólag olyan szállítások alkalmával használják, amelyek a Közösség vámterületén kívül kezdődnek vagy ott végződnek.

18 Úgy tűnik tehát, hogy az ideiglenes behozatali eljárás alkalmazhatósága közvetlenül attól függ, hogy az adott jármű jól meghatározott, vagyis olyan szállítási műveletet valósít-e meg, amely a Közösségi vámterület külső határának a fenti jármű és a szállított áruk vagy személyek általi átlépését foglalja magában.

19 Ezen értelmezést megerősíti a végrehajtási rendelet 718. cikkének (5) bekezdése, 722. cikkének (2) bekezdése (a légi szállítóeszközök tekintetében) és 723. cikkének (2) bekezdése (a tengeri szállítóeszközök tekintetében), amelyek alapján valamely szállítóeszköz ideiglenes behozatali eljárás alá vonása kizárólag a kért szállítási művelet elvégzéséhez szükséges ideig lehetséges.

20 Ebből következően e körben a döntő mozzanat nem a szállított áruk vagy személyek végső rendeltetési helye, hanem a szóban forgó szállítási eszközzel elvégzett szállítási művelet.

21 Igaz ugyan, hogy — amint azt a Bizottság kiemeli — a „belső forgalom" fogalmának a végrehajtási rendelet 670. cikkének p) pontjában foglalt meghatározásából az következik, hogy annak eldöntésénél, hogy belső forgalom valósult-e meg, a döntő mozzanat a szállítóeszközzel szállított áruk vagy személyek rendeltetési helye, mindazonáltal a végrehajtási rendelet 718. cikkének (3) bekezdéséből következően az ideiglenes behozatali eljárás ilyen szállítóeszközre való alkalmazása esetén a releváns körülmény mégis a szóban forgó járművel végzett, határon átlépő szállítás megvalósulása.

22 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy amennyiben egy adott szállítási művelet részére ideiglenes behozatali eljárást engedélyeztek, amelyet az ezen eljárás alá eső járművel kell elvégezni, nem elégséges, hogy e jármű kizárólag az útvonal közösségi vámterületen belüli részének megtételét biztosítja. A járműnek kell biztosítania a szállított áruk vagy személyek átlépését a Közösség vámterületének határán, és felhasználása nem korlátozódhat arra, hogy a fenti árukat vagy személyeket pusztán a vámterület határáig szállítsa.

23 Végezetül pedig meg kell állapítani, hogy az ezzel ellentétes értelmezés — miszerint annak eldöntésénél, hogy az ideiglenes behozatali eljárás alá vont járművel végzett szállítás a Közösség vámterületén kívül kezdődő vagy ott végződő szállításnak minősül-e, kizárólag az a döntő körülmény, hogy az adott időpontban a szóban forgó

járművel szállított áru, függetlenül a járműtől, ténylegesen átlépi-e a vámterület határát, és nem az, hogy a jármű a szállított áruval együtt lépte-e át e határt — megfosztaná a végrehajtási rendelet 718. cikke (3) bekezdésének d) pontját annak hatékony érvényesülésétől.

24 Ugyanis semmi sem gátolná meg a fuvarozót abban, hogy vontatóját ideiglenes behozatali eljárás keretében hozza be a Közösség vámterületére, és azt kizárólag azon belüli szállítások elvégzésére használja, attól kezdve, hogy biztosítja, hogy a vontatott nyerges pótkocsik, valamint rakományaik nem a Közösség területéről származnak vagy nem oda indulnak.

25 Azonban ehhez hozzá kell fűzni, hogy egyfelől a Vámkódex 204. cikkének alkalmazásában nem keletkezik vámtartozás, ha megállapítást nyer, hogy a nyilatkozattevő felróható magatartása nincsen jelentős hatással a szóban forgó vámeljárás helyes lefolytatására. Másfelől pedig: még akkor is, ha e rendelkezés alkalmazásával vámtartozás keletkezik, a Vámkódex 239. cikke lehetővé teszi, hogy a jelen alapeljárásban érintett nyilatkozattevő számára megítéljék bizonyos feltételek mellett a vámtartozás visszafizetését vagy elengedését.

26 A fenti megfontolások összességéből következően a végrehajtási rendelet 718. cikke (3) bekezdésének d) pontja és a 670. cikk p) pontja akként értelmezendő, hogy ezek alapján tilos a közösségi vámterületen kívüli forgalmi rendszámú közúti vonatónak a célból történő használata, hogy azzal egy nyerges pótkocsit a Közösség vámterületén belül található egyik helyről — ahol azt áruval rakják meg — a Közösség vámterületén belül található olyan másik helyre szállítsanak, ahol az kizárólag azért parkol, hogy később egy másik közúti vontatóval a Közösség vámterületén kívül letelepedett címzett részére elszállítsák.

A költségekről

27 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet 718. cikke (3) bekezdésének d) pontja és 670. cikkének p) pontja akként értelmezendő, hogy ezek alapján tilos a közösségi vámterületen kívüli forgalmi rendszámú közúti vontatónak a célból történő használata, hogy azzal egy nyerges pótkocsit a Közösség vámterületén belül található egyik helyről — ahol azt áruval rakják meg — a Közösség vámterületén belül található olyan másik helyre szállítsanak, ahol az kizárólag azért parkol, hogy később egy másik közúti vontatóval a Közösség vámterületén kívül letelepedett címzett részére elszállítsák.

Aláírások